

Urejuje:
J a k o b D i m n i k,
učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 18. Ljubljana, 16. kimovca 1895. XXXV. leto.

Vsebina: P.: Ima-li stalni učitelj volilno pravico? — Ivan Lapajne: O metodi nemškega jezika v slovenski ljudski šoli. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — Josip Novak: Pluga — Listek. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Ima-li stalni učitelj volilno pravico? *)

Dnogo se je že pisalo in govorilo v raznih učiteljskih korporacijah o tem prašanji. Pri vsem tem smo še v nekej temi in to radi nejasnosti volilne postave.

Po rabsodbi državnega sodišča z dné 15. vinotoka 1884. l. št. 179 in pa z dné 17. mal. travna 1883, ima vsak stalen učitelj volilno pravico.

Vendar se pri vsem tem nekaterim tá prikrajšuje. Tudi piscu teh vrstic se je to te dní pripetilo. Bila je občinska volitev. Bil sem v „volilnem zapisniku.“ Na dan volitve pridem na volišče, da vršim svojo državljansko dolžnost. In glej čudo! Ko pride moje ime na vrsto, ga g. pol. komisar prezre. Še le na opomin volilne komisije, oziroma gosp. župana, pravi, da nimam volilne pravice kot podučitelj, in da to imajo samo nadučitelji.

Priznam, da ta položaj ni bil prijeten za me med priprostimi volilci, katerih ni bilo malo. Če tudi je bil g. komisar, ki mi je ugovarjal, ob pogum nisem bil.

*) Vseinu temu je kriv naš zastareli volilni red; vendar pa, kjer se učitelji pritožijo na okrajno glavarstvo, tam jim navadno pustijo voliti; tako se je zgodilo n. pr. v Postojini, v Kamniku, na Vrhniki i. t. d. V Ljubljani imajo vsi stalni učitelji volilno pravico in še celo stalne učiteljice volijo s „pooblastilom“. Komur se torej godi krivica, naj se pritoži na okrajno glavarstvo; sicer bode pa to vprašanje natančno rešilo prihodnje deželno učiteljsko društvo. *Uredn.*

Odločno sem protestiral proti temu, opiraje se na zgornje razsodbe ter s tem tudi dosegel uspeh, da sem smel voliti.*)

Iz ust gosp. komisarja sem slišal, da drugod tega nobenemu ne dovolijo. Iz tega sledi, da se še vedno v nekaterih krajih prikrajšuje volilna pravica stalnim učiteljem na večrazrednih ljudskih šolah, smatraje jih za podučitelje. Zadnje kategorije sploh več ni na Kranjskem, (zakon z dné 29. listopada 1890. l. § 1.)

Da bi se pa nobenemu mojih tovarišev kaj takega ne pripetilo, to me je napotilo, da spravim to vprašanje na dan, da se popolnoma dožene in vse take neprijetnosti in rekurzi preprečijo. Vsojam si tedaj slavno naše učiteljsko društvo za Kranjsko opozoriti, oziroma prositi, da nujno vse potrebno vkrene, kar je tudi že obljubilo v 1. št. svojega glasila 1891.

Kaki uspehi se bodo dosegli, o tem nas kmalu obvesti, upam Učit. Tovariš.

Ne dajmo si kratiti svojih pravic, pač pa je tudi naša dolžnost iste z vso odločnostjo zahtevati. Kdor se zave svojih državljskih dolžnostij, ta je tudi gotovo v svojem stanu na pravem mestu. P.

0 metodi nemškega jezika v slovenski ljudski šoli.

Bolje ko bomo nemški jezik iz naših šol preganjali, bolje moramo njegovo metodo izboljševati.

Ze motto, ki smo ga postavili temu spisu na čelo, utegne čitatelja motiti. Vsaj že na prvi pogled vidi, da smo si sami s svojimi načeli v protislovji, vsaj na videz. Nemščino hočemo še na dalje iz naših slovenskih ljudskih šol preganjati, vendar pa še govoriti o metodi tega jezika ravno v tistih zavodih, iz katerih bi jo radi več ali manj popolnoma iztrebili. Vse to je res. Tuj jezik ne spada v ljudske šole. O tem so si vsi pedagogi edini. Največi pedanti na pedagogičnem polju so celó zoper vsak jezikovni nauk pri otrocih, n. pr. Rousseu ga smatra, da je brez namena. Nemški pedagogi pač priporočujejo marljivo učenje jezika, toda vselej mislijo le na materinščino. Nikdar jim ne pride na misel, da bi že v ljudski šoli zagovarjali in priporočevali učenje tujega, nematerinskega jezika. V dolgi vrsti nemških pedagogov je le izjema šolnik, kateri ne bi se naravnost zoper tako početje oglašal. Še manjše je število tistih, ki nekoliko omenjajo metodo tujega jezika za slučaj, če se ta vendar le še uči. Večjo

*) Tako je prav! Uredn.

odjenljivost kažejo v tem obziru slovanski vzgojni pisatelji. To kaže, da so imeli Slovani od nekdaj več talenta za učenje jezika sosednega naroda, in pa, da so morebiti drugih jezikov bolje potrebovali. Zavoljo tega so na pravem mestu odločili prostor tudi tujemu jeziku. Slavni Komensky meni, da bi bil čas za tako učenje takrat, kedar otrok že dovrši ljudsko šolo in predno stopi v latinske šole, t. j. v 10., 11. ali 12. letu. Še dalje gre v svoji odjenljivosti prvi slovenski pedagog, Ant. Slomšek, ki dovoli nemščini prostor že v ljudski šoli, toda le v tistem smislu, kakor Komensky, kajti pravi: „Nemščina bodi šolske omike navržek.“ S tem je hotel reči: Kedar se je otrok vseh nauk ljudske šole že naučil, naj se vadi še nemščine.

Na podlagi teh veljavnih izrekov, na podlagi šolskega in učnega reda od 20. vel. srpana 1870, ki le o materinskem jeziku določila podaja, ni torej prostora za nemščino ali laščino v slovenskih ljudskih šolah. Zavoljo tega je na Kranjskem in Primorskem (?) v enorazrednicah ni, zavoljo tega je v teh deželah na mnogih dvo- in trirazrednih šolah le neobvezen predmet; baš radi tega preganjajo razni faktorji nemščino še iz slovenskih šol tudi na Štajerskem in Koroškem. To iztirjevanje naj le dalje trpi, to delo smemo tudi slovenski učitelji pospeševati; zato ker pri tem pomagamo izvrševati temeljni § 19. in najvažnejši ukaz naučnega ministerstva, t. j. šolski in učni red. Koliko časa naj se to ne baš prijetno delo vrši? Dokler se nemščina v nobeni slovenski ljudski šoli pri nobenem predmetu kot učni jezik rabila ne bo in dokler se v enorazrednicah slovenskih nobena nemška beseda slišala ne bo. Kot neobligaten učni predmet pa naj nemščina ostane še veliko veliko let v tro- četvero- in peterorazrednih ljudskih šolah po Slovenskem. Nemščina bode imela namreč zmirom toliko važnosti za Slovence, da jej bode še dolgo na teh učilnicah za nekatere učence odločen dostojen prostor, katerega bodo terjali slovenski domoljubi sami za svoje brihtne otroke, če bi tudi šolske gosposke učenje tega predmeta kdaj več ne pospeševale, kar se pa itak ni bati. Kedar se bodo pedagogiški nazori torej v tem smislu razbistrili in razjasnili, prepuščeno bode vse učenje tega jezika slovenskim šolnikom, da bodo gledé metode pravo ukrenili. Čas jim ne bode tako velik odmerjen, kajti nemščina bode vendar le navržek ostala. Pred vsem jim bode določiti dobo, s katero bode začeti učenje nematerinskega jezika. V tej zadevi bodo pač učiteljem in šolskim gospoiskam vodila nazori slavnih pedagogov. Komenskega, ki pred 10., 11., 12. letom tega ne dopušča, smo že omenjali. Poslušajmo še druge veljake: Vsi se pač v tem strinjajo, da se mora otrok prej materinskega jezika naučiti, predno prične s tujščino. Nemški vzgojitelj Waitz n. pr. pravi: „Die erste Bedingung ist die, dass das Kind keine fremde Sprache früher erlerne, als es sich die Muttersprache

nicht allein gedächtnismässig, sondern auch gemüthlich angeeignet hat, d. i. seine Gemüthszustände mit einiger Sicherheit selbständig in ihr auszudrücken vermag.“ Pred vsem kaže torej 4, 5 ali 6 let otroka v materinščini dobro učiti in naučiti v smislu Komenskega, ki pravi, da drug jezik pred materinskim učiti, je toliko, kakor otroka jahati učiti, predno hoditi zna. — Iz tega razvidimo, da se bomo z ozirom na to, da smo do zdaj po nekod z nemščino že v 3., 2. ali celo v 1. šolskem letu začenjali, precej pozno tega predmeta lotili. Zato moramo pa najboljšo metodo zasledovati.

Ako bi otroci brati in pisati ne znali in ako bi jim to v nemščini ne koristilo, začel naj bi učitelj kar po nemško ž njimi govoriti. Vsaj ob jezikovnih mejah delajo Slovenci še dandanašnji enako, ko pošiljajo svoje sinove k nemškim sosedom za par let v službo, da se ondi nemščine privadijo. Pa vsaj je tak način učenja tujih jezikov celo Komensky priporočal. Vjema se pa ta metoda tudi z načeli glavnih pedagogov. N. pr. že Quintilianus je rekel: „Lang und schwierig ist der Weg durch Regeln, kurz und wirksam durch Beispiele“.

Isto misel je izrazil Roger Ascham, rekoč: „Beispiele sind die beste Lehrmethode“, ali Komensky: „Jede Sprache ist mehr durch den Gebrauch zu lernen, als durch Regeln.“ Če se bode učitelj po teh zlatih pravilih ravnal, treba mu bode torej veliko govoriti o uzornih, kratkih nemških stavkih. To metodo mnogi prav toplo priporočajo, in res ni tako, da ne bi se na njo oziralo, kajti še drugi pedagogi jo toplo zagovarjajo. Heusinger pravi: „Jede fremde Sprache können die Kinder durch ungezwungene Übung im Sprechen derselben erlernen“, in zoper pravila, katera pa vendar Wackernagl zagovarja, izražuje se tudi Gräfe z besedami: „der Sprachunterricht in der Volksschule ist um so besser, je weniger Regeln gebraucht werden“.

Iz takih in enakih izrekov učenih mož in iz lastne izkušnje na šolskem polju pride človek do prepričanja, da v ljudski šoli res ni pravo mesto, da bi se razpravljalo veliko slovniških pravil, zlasti na onih šolah ne, katere le malo za višje šole pripravljajo, in tudi na onih ne, kjer se nijeden otrok nemščine ne uči. Kjer je pa nemščina učni predmet, ondi naj se pa vsaj slovenska slovnica marljivo uči; kajti to bodo kaj dobro potrebovali otroci, kedar se bodo učili nemščine, pri katerem predmetu tudi ne priporočujemo, da bi se učilo veliko pravil, marveč le veliko nemških besed in nemških stavkov. Opusté pa naj se zlasti ona pravila, katera se v obeh jezikih enako glase.

Slovniška pravila naj se torej večinoma pri učenju nemškega jezika opusté, in sicer navajajo naj se ne v slovenskem, še manje pa v nemškem jeziku, katerega otroci še ne umó. Uči naj se namreč tuji jezik

kljubu temu, da se otroci že precej od začetka v njem po malem besede in stavke izgovarjati vadijo, vendar le na podlagi materinskega jezika, kakor uči Lindner po Quintilianu, ko pravi: „Es ist eine in unserer pädagogischer Zeit kaum begreifliche Verleugnung des Principis der Naturgemässheit, wenn wir hören, dass der Sprachunterricht nicht auf Grund der Muttersprache ertheilt wird.“

Če se torej po tem, tudi od drugih izkušenih pedagogov potrjenem pravilu ravnamo, nam se pri nemškem poduku nikakor ni treba slovenščine ogibati, skoro da ravno nasprotno delati, t. j. slovenščino pri nemščini marljivo rabiti. Vsako besedo, vsak stavek, ki ga v nemškem povemo, prestaviti ga nam je koj na slovensko. Ali pa misel, katero naj nam učenec v nemščini pove, izraziti je učitelju prej v slovenščini. Od tega pravila smemo le tedaj izjemo narediti, ako govorimo v tujem jeziku o konkretnih predmetih, zlasti o takih stvareh, katere ima otrok pred očmi, n. pr. šolske reči lahko učitelj tudi v nemškem jeziku našteva in opisuje kmalu v početku tega poduka. „O abstraktnih predmetih pa nikakor ne kaže, da bi se učitelj tujega jezika razgovarjal s temi otrokom še malo razumljivimi nematerinskimi besedami“, pravi pedagog Hensinger. Vse drugo je, če učitelj govori o precej znanih rečeh. Že na srednji stopinji nemškega poduka sme učitelj v nemškem jeziku povedati povest, katero so otroci v slovenskem jeziku že slišali ali celó na pamet povedali. Na srednji stopinji tega predmeta smejo otroci tudi to v nemškem jeziku brati in pisati, kar so v slovenskem že tudi enkrat storili. Tako postopanje se bode vjemalo z besedami slavnega Komenskega, ki pravi: „Dies (t. j. učenje tujega jezika) wird sich sehr gut ausführen lassen, wenn die Schüler die Bücher der Volksschule, die ihnen dem Stoffe nach bereits bekannt sind, in derselben neuen Sprache lesen, schreiben, dem Gedächtnisse einprägen.“ (Konec prih.)

Ivan Lapajne.

Národna vzgoja.

(Spisal Jos. Ciperle.)

73.

Jasno vidimo tedaj, koliko nam je vrjeti nemškim knjigam o Rusiji in o Rusih in tudi onim slovenskim spisom o tem predmetu, kojih pisatelji niso bili nikdar v Rusiji, in kojim je ruski jezik španjska vas. Žalibog, da moram tudi jaz trditi, da se v slovenskih spisih zelo laže, in sicer zlobno laže o ruskih odnošajih. A čemur vse to?

Vzrok temu je strah pred panslavizmom. Jako hudo zbolelo bi marsikaterega pisatelja pišočega o Rusih, ako bi se pokazalo s prstom nanj rekoč: „Glejte ga panslavista!“ Oj, tega bi marsikdo kar prenesti

ne mogel. Zato le ničesa dobrega ne o Rusih, in zato le za Boga voljo ne učiti se ruskega jezika, da nam le kdo ne bode mogel podtikati, da smo panslavisti.

Gospoda moja, to je strašanska bedarija! Že v jednom prvih poglavij tega spisa pokazal sem, kake vrednosti je ono podtikanje panslavizma od strani naših nasprotnikov. Ne bojmo se vendar tega nespametnega sumničenja, naša vedna bojazen in neodločnost sekala bo vedno huje rane naši narodnosti.

Le tega ne, da bi se odtujali drugim slovanskim narodnostim; to bila bi naša narodna smrt. Se ve, ako se jim bomo bližali, grdili nas bodo naši nasprotniki in odpadniki s priimkom panslavist. To je tudi gotovo. Toda ako bomo poslušali te, ostanemo na veke to, kar smo bili do sedaj: narodni zaspanci.

74.

Toda čemu naj se učimo pred vsem ruskega jezika? Tako vprašal bode marsikdo čitateljev tega spisa. Saj je gotova resnica, da avstrijski Slovani in osobito Slovenci nismo v nikaki zvezi z Rusijo. Kdor nam podtika kaj tacega, in kdor trdi vsled tega, da smo izdajalci domovine, ta je podel lažnik, ta nas hoče le očrniti in ovaditi pri vladi. Tacih ovaduhov je pa precejšnje število posebno pri onih, ki pravijo, da imajo jedini patent na pravo nemštvo. Tu se ne kaže nemška resnicoljubnost in odkritost v posebno lepi osvetljavi. A Slovencu nasproti ne zdi se je vredno tudi kazati. Slovenec naj se raznarodi, naj se potuji, naj se ponemči, potem bode prav, potem sezidan bode še le oni most, ki veže Adrijo z Baltiškim morjem.

Tako je. Da se zida, in da se mora sezidati ta most, tega tudi ni skrival nikdar nikdo izmed navedenih naših nasprotnikov. V jedinem tem slučaju odkriti so še naši patentiranci. To pričajo nam razne nemške knjige in brošure govoreče o tem predmetu. Že leta 1867. izdal je neki Julius Freimund v Bruselju knjigo z naslovom: „Österreichs Zukunft“, v koji nahajajo se jako pomenljive besede: „Venedig kam an Italien, und Deutschösterreich wird an Deutschland kommen, kraft des ewigen Rechtes der Menschheit, das verschieden ist von dem auf Papier und Pergament geschriebenen der Regierungen.“

Istega leta izšla je tudi v Lipskem knjižica z naslovom „Der Zerfall Österreichs von einem Deutschösterreicher.“ Pisatelj naglašaja, da je razpad Avstrije naraven in potreben, Nemčija, Italija in Rusija bodo nje dediči, in Nemčiji pripale bodo nemško-avstrijske provincije. A ona prihodnja jednotna Nemčija ne sme biti tudi brez trdne pozicije ob Jadranskem morji, in vsled tega priklopiti se ji ima tudi Trst in cela Istra.

In še lansko leto izšla je v Lipskem brošurica „Neue Ziele, neue Wege von Karl Jentsch“ spisana v enakem smislu, enakem duhu kot prejšnji. V nji se čita naslednje: „Ein deutsches Reich, dem von dem früheren Deutschland noch beinahe 5000 Quadratmeilen und 20 Millionen Einwohner fehlen, ist noch nicht das deutsche Reich und der Deutsche von heute hat das Lied vom alten Arndt: „Sein Vaterland muss grösser sein“ einstweilen weiter zu singen.“

Tako so se naslikali tedaj oni sami, ki tako radi pometajo pred našim pragom.

75.

Da se učimo ruskega jezika, za to so vse drugi razlogi. — Ruski jezik je najveličastnejši, najkrepkejši in najodličnejši jezik slovanski. „V dnevih nesreče, v dnevih dvoma si ti moja jedina opora, moja jedina zaščita, ti mogočni ruski jezik,“ piše Turgénjev. A ne samo Rusu je on mogočna opora in zaščita. Izmed vseh evropskih jezikov razvila se je ruščina jedina na svoji lastni slovanski podlagi. Na nje razvoj vplival ni noben drugi jezik. Razširjena je pač nesmisel, da je ona 200 let trajajoča nadvlada Tatarjev v Rusiji mnogo skazila na ruskem narodu in na njegovem jeziku. Toda če odštejemo tistih par tatarskih izrazov, ki so se vrinili v ruski jezik, ne najdemo nobene spake v njem. Se ve, tudi par nemških izrazov se tudi nahaja v njem. Tatarji niso kvarili nikdar državnega reda v Rusiji, pustili so Rusom svoje prejšnje kneze, koji so morali le plačevati jim nekaj davka; a tudi raznarodili niso niti jednega Rusa. Tudi pod tatarsko nadvlado obdržal je ruski narod vso svojo posest, svojo vero, svoj jezik in vse druge državne naredbe.

„Die Unterwerfung Russlands durch die Mongolen“ — piše že imenovani Mayer von Waldeck — „war keineswegs von nachhaltigem Einfluss auf die äussere Lebensweise, die Sitten und Gewohnheiten des russischen Volkes. Dasselbe wurde in keiner Weise tatarisiert. Die Mongolen haben sich nie im eigentlichen Russland angesiedelt oder sich, einzelne Ausnahmen abgerechnet, mit dem russischen Volke vermischt. Eine Verschmelzung beider Volksstämme hat niemals stattgefunden. Als die Horde vom Heidenthum zum Islam übergegangen war, bildete schon der Religionsunterschied eine unausfüllbare Kluft zwischen den beiden Nationen.“

Ravno ruski jezik imel je pa tudi najugodnejšo priliko razvijati se svobodno, in to je tudi pričina njega veličastnosti, mogočnosti in krepkosti. On je bil vedno jezik največega slovanskega naroda, jezik vseh na Ruskem vladajočih knezov, on je bil vedno uradni in slovstveni jezik po celi Rusiji.

Takov jezik sme se gotovo ceniti in poštovati. Vsi drugi slovanski jeziki trpeli so več ali manj v teku stoletij; vsem drugim kratila se

je več ali manj pravica svobodne rabe in svobodnega razvoja. Zato je pa tudi le ruski jezik zmožen krepiti in jačiti druge slovanske jezike, jih poživljati in bogatiti.

To je tedaj glavni in najtehtnejši razlog, da se učimo Slovenci ruskega jezika. Na Nemškem in Francoskem se ga uče že tako pridno, da nas mora biti kar sram. Isto tako godi se na Češkem in Moravskem, kjer nahajamo že cela društva, kojim namen je razširjanje ruskega jezika. In mi Slovenci naj bi si ne upali tega! Ne bodimo no večne šalobarde!

A če še poštevamo to, da je ruski jezik jako podoben našemu, da za nas ni tolike težave priučiti se mu, kakor n. pr. Francozom in Nemcem, potem res ne vem, ali bi se smejal ali jezil, da smo tako brezbrizni.

Že s tem bomo si pridobili mnogo, da se bomo lažje seznanjali s proizvodi ruske literature, koja hrani v sebi odlična in izvrstna dela učenjaška in leposlovna. Ne bode nam treba potem tavati slepo za nemškimi in laškimi vzori, ter jih presajati na slovenska tla, kjer ne mogó po nobeni ceni roditi dobrega sadú. Pri nas more roditi le to, kar je stvarjeno za naša tla, in to je jedino le ono seme, koje je zrastlo na drugih slovanskih tleh. In da so ruska tla najplodovitejša, o tem presvedočite se lahko sami.

(Dalje prih.)

Pl u g a.

(Praktična obravnava 11. ber. v III. Berilu str. 10.)

a) Uvod. Naštej kmetijsko orodje! Kaj potrebuje kmet, kadar orje? (Plug.) (Dobro je, ako ima učitelj model ali pa vsaj dobro sliko pluga, da ga z učenci opiše.) Katere dele ima plug? (Lemež (oralo), desko, kozolec, plaz, črtalo, hlod, ročici, vprežna naprava.) Iz česa so posamezni deli?

b) Učitelj pripoveduje vsebino pesmi v prozi, n. pr.: Kmet je imel dva pluga. Bilo je pomladi. Jednega je rabil več dni zapored, ter ž njim preoral vse svoje njive. Oralo se mu je svetilo, kakor zrcalo. Druzega pa je puščal doma pred hišo ležečega in oralo mu je popolnoma zarjavelo. Ko gre potem nekega večera gospodar z lučjo mimo obeh plugov v hlev, se v oralu onega pluga, s katerim je kmet ravno prej več dni oral, luč kar zablesketa; zasveti se mu oralo kakor srebro. In sedaj vzdihne zarjaveli plug ter reče svojemu bratu, drugemu plugu: „Kako to, da se ti tako svetiš, mej tem, ko sem jaz ves zarjavel; saj sva vendar oba iz jednakega blaga narejena? Kako, da tudi ti nisi zarjavel?“ Brat mu pa odgovori: „Branila menda so pridna dela.“ In

res, otroci! Plug je imel prav; ravno pridno delo ga je varovalo rje. Saj ste sami že lahko opazili, da železne reči, ki se vedno rabijo, ne zarjavijo tako hitro, kakor one, katere se malokedaj ali pa nikoli ne rabijo. (Tu se lahko navede nekaj vzgledov.)

c) Učenci ponavljajo na stavljena prašanja opis pluga in vsebino pesmi.

č) Učitelj čita sam.

d) Boljši učenci beró kitico za kitico, učitelj pa razjasnjuje manj znane izraze. (Ta pesmica je sicer tako umevno pisana, da ne potrebuje skoro nobene razlage. Učitelj stavi le nekatera prašanja, da vidi, ali učenci razumejo, kar so brali.)

e) Splošno čitanje.

f) Namen pesmi. Kaj je bil uzrok, da je bil jeden plug ves rjav? (To, ker ni nič delal.) Katere reči pa zarjavijo? (Železne.) Torej, kaj moramo storiti, da nam železne reči ne bodo zarjavele? (Pogosto jih moramo rabiti; delati moramo ž njimi.) Otroci, rja pa ne dela samo, da se železna stvar ne sveti; temveč rja dotično stvar tudi razjeda, pokončuje in naposled popolnoma uniči. Tako je pa tudi s človekom. Tudi človeka se prime različna rja, ako ne dela. In taka rja, katera se lenega človeka loti, je revščina, bolezen, slabe misli, hudobna dejanja in naposled tudi prezgodnja smrt. Zatorej, varujte se lenobe, da se tudi vas kedaj ne loti kaka rja. Bodite vedno pridni, delavni, da boste krepki, zdravi in da vas bodo ljudje radi imeli.

g) Uporaba. 1.) Pesem se napiše v nevezani besedi. 2.) Opišite plug! 3.) Pesem se memorira.

J. Novak.

Listek.

Snaga.

(Konec.)

Romaj zagleda drobna in nežna stvar svet, že mu je nujna potreba blagodejna kopel. To tudi vsaka izkušena mati ve in zato ne pozabi nobenega dne, svoje dete skopati v toplej vodi.

Toplina kopeli naj bode v prvih tednih pač precej visoka, t. j. do 28° R; pozneje ima kopel postajati hladnejša in hladnejša, da je slednjič okoli 17°—22° R.

Kaj pa store mnogokrat mlade matere in še mlajše tete, ki v svojej nevednej skrbnosti in neovrgljivej prebrisanosti, zanašaje se le na svoj individualni čut, napravljajo kopel, ki bi bila pač pripravna za parno kopel, a ne za telesno izmivanje prenežne kože otrokove. Res ni čuda, ako se v resnici prigodi slučaj, da trpi v takej vodi

skôpan otrok za spečenino. Prepričal sem se sam, da je imela kopel, pripravljena otroku, 40° R in vem, da včasih toplina še to visočino presega. Zato pa: nobena mati se ne zanašaj na čut svoje roke, ampak pripravljaj kopel le s termometrom v roki.

Ko otrok zibelki odrase, pa ga je treba navajati na popolnem mrzlo kopanje, in s tem se mu bode zdravje najbolj učvrščevalo.

V mislih pa mi je čestokrat kopanje odraslih otrok, posebno šolske mladine. Tu se pač ni bati, da bi se otroci ogibali vode, ne — ravno nasprotno: tiščali bodejo k vodi in pri kopanju pozabili na ukaze očetove, pozabili bodo celo na kosilo.

„Ko hrast ozeleni“ ali pa: „ko bodejo na „aferten“ papež vodo žegnali, tedaj se pa pojdeš kopat“, rekali so mi oče sleharno pomlad, in tedaj pa ni mene ne družih udržal nihče, v vodo smo morali in bila nam je dovolj topla, da le ni bilo ravno ledu na njej.

Tako se godi še sedaj. „Ko hrast ozeleni“, — tedaj pa bodeš videl ob bregovih“ potokov in rek tekati navzgor in navzdol nago mladino, videl jo bodeš prekopicovati kozolce — in videl bodeš, ako si skrit, še marsikaj!

Ne vleče mladine toliko želja po snagi in trdnem zdravju do vode, vleče jih mnogo bolj prepričanje, da se giblje ondi vsak v popolnej prostosti, nebrzdan — nenadziran! Da, tu se mota in giblje mladina obojega spola, in tu se mnogokrat vrše djanja — nenravna, ki okale premnog dragocen biser, da mu je vzeta jasnost za vse življenje!

In stariši se najčešče ne zmenijo za otroke pri kopanju — „vsaj je voda plitva“ — pravijo, pa je vse dobro. Pa seveda, tu ni nevarnosti — — drugače je v šoli! Da, šola je pa vse kaj družega! Tu se mu izprijetnost vcepi! Daleč smo še!

Tu je treba zopet učiteljevega vpliva, treba ostrih odredb, po katerih se imajo učenci ravnati. Mnogi protestujejo, da bi se kopali učenci v obližji hiš; pa slednjič je bolje tu, kakor pa daleč proč, kjer jih nobeno oko ne vidi.

Trebalo bi kopališč, kjer naj bi se mladina tudi veselila prostosti, a kjer bi se morala vesti vsegdar spodobno in нравno.

K snagi treba je prištevati še posebno izčesavanje glave, osobito pri deklicah. Vsaj vsak iz lastne izkušnje ve, česa ni moči vsega ugledati na glavah naših „visokošolcev“ in „visokošolk“. Takih prilik ne gre zamujati, treba je učencem na odprta usta povedati, kaj se je opazilo, le imena ni imenovati. Vsaj to store mnogokrat sosedinje take zanemarjene glavice, tako da jo mora učitelj še modro v svoje varstvo jemati, če hoče, da ne narase največje sovraštvo in zaničevanje med učenci. Besede kakor: „li more kdo reči, da ima prav gotovo čisto glavo?“ — pa ob enem oster spomin do vseh, poravnale bodo

vse preziranje, dotična „glavica“ pa se bode že iz hvaležnosti do prihodnjega šolskega dneva izčistila. Nikakor ni trpeti pri deklicah pokritih glav v šoli, kar se na deželi posebno rado utihotapi.

Slednjič paziti je tudi na obleko učencev, kar je pa na deželi ravnati previdno. Mnogokrat beda, še večkrat uporaba učencev pri delu ne pripušča učencem lepe, včasih celo ne čedne obleke. Vsekako pa mora učitelj delovati na to, da so oblačila učencev kolikor moč zakrpana, oprana in očejena.

To bi bili najpoglavitnejši pogoji snage pri učencih, in ako smo dosegli, da gledamo v čista in omita lica in roke in očejene glave ter vidimo zakrpano in snažno obleko, tedaj nam ne bode težko doseči, da bodejo tudi vsa učila in vsi izdelki š. mladeži snažni in tedaj bode vse lice naše šole — — jasno!

Črnagoj.

P a j e k.

Pri zadnjem jour-fixu „Slovenskega učiteljskega društva“, naložil mi je nekdo, da opišem pajka ter Vam podam njegovo sliko, kolikor mogoče resno — seveda.

„Kako li more kedo pajka tako čislati, da si želi njegove podobe?“ — misli si gotovo marsikedo, in tem dostavljam, da se je istemu yelečenjenemu gospodu le moj srebrni pajek, katerega sem imel za vratom, tako omilil, da si ga je zaželel.

In jaz pa, ko sem zapuščal vašo preprijetno družbo, ko sem stopal o polnoči sam po vižmarskej samoti, ko ste med tem vi še navdušeno „salamandra“ bili — — ali kako se že pravi — — jaz pa, pravim, nisem se mogel znebiti tega „pretetega pajka“, da govorim s poštenim Ribničanom. S pajkom v glavi legal sem spat, s pajčevino preprežen ustajal sem zopet, v šoli domneval sem videti v ljubkih obrazcih same prebite pajke. Pajek tlačil me je kakor mora po dnevi in po noči, dok da sem se podvrgel tej pajčjej studiji ter se s tem otresel sitnega mi bremena.

Ko sem prebiral učene knjige, ni mi nikakor ugajalo, da meče prirodopisna veda tako različna bitja kar povprek vse v jeden koš. Pajkovci imenujejo se: ščipalci, pajki, grinje, klešči in brezpljučniki. Pomislite: ščipalci, ki rodevajo žive mlade, grinje in brezpljučniki pa so mikroskopična bitja in — — — poštenega pajka pa tudi ne gre zaničljivo pajkovca imenovati!

Zanimivo bi bilo ogledati si nekoliko razne ščipalce (Scorpionidae), ki nas v brezbrojnih vrstah ščiplatejo, pikajo, zbadajo, da nam čestokrat duša obupava — — — — — pa to stori morda kedo drugi, jaz pa ostajam pri pajkih.

Neštevilna je njihova množica! Od najmanjšega, s prostim očesom komaj vidljivega pajčeca pa do največjega do 18 cm dolzega pajka (Mygale), v najrazličnejših barvah stopajo ti pred oči, snujoč dolgo, srebrno svojo prejo. S kako raznimi lastnostimi brodiijo po tem božjem svetu!

V glavnih lastnostih pa se strinjajo vsi: osmeronogi roparji so, ki bajé ne koristijo pa tudi ne škodijo. Že sveto pismo pa obsoja človeka, ki „ni krop ne voda.“ In koliko nas je pajkov, ki držimo križema roke, kadar se nam podaje opravek, katerega se z jalovim izgovorom lahko znebimo. Ne mislim, da bi bilo med nami taci, ki bi ne spolnovali zakonitih dolžnostij svojih, pač pa nas je mnogo, ki bi storili za svoja društva in pa za strokovna lista lahko mnogo mnogo več. Kako neprijetno se bero mesto duha vedrečih razprav čestokrat smrtni vzdih tega ali onega društva, kako nemilo dirne človeka, ko vidi v strokovnih listov predalih slabo prikrit boj, kateri list naj bi še dalje užival pravico življenja, kateri pa ne. **Črnagoj.**

(Konec prih.)

Naši dopisi.

Iz Krškega Ko ste nas, veleccenjeni gospod urednik, te dni obiskali, bil je govor o novi organizaciji kranjskih učiteljskih društev. Ker imam gledé organizovanja raznih društev in zadrug že dokaj izkušenj, in ker so mi znani tudi dotični zakoni, zato hočem tukaj z ozirom na razne že od Vaše strani sprožene misli povedati svoja mnenja.

Gledé „Slovenskega učiteljskega društva“ je moje mnenje to, da bi se ne prena-rejalo niti gledé svojih pravil, niti gledé duha in po praksi vpeljanega delokroga. —

Vse drugo pá je zastran „Vdovskega učiteljskega društva“ in zastran „društva za zgradbo učiteljskega konvikta.“

Ti društvi imata skoro enaki smoter; zato bi kazalo ti društvi zjediniti v eno celoto in to ne v novo društvo, ampak v novo zadrugo. Že ranjki Ribnikar je name-raval predlagati, da bi se „Vdovsko učiteljsko društvo“ preustrojilo iz društva v zadrugo. Zakaj to? Društva so osnovana na podlagi društvenega zakona od leta 1867. 15. listopada, zadruge pa so utemeljene na združnem zakonu od leta 1873. 9. mal. travna. Zadruge imajo v zakonu trše in varnejše določbe in so primernejše za korporacije, katere se bavijo z gospodarstvom, z denarjem itd.; za korporacije, katere dajejo samo moralno moč svojim udom, pa zadostuje društveni zakon. „Učiteljski kon-vikt“ in „Vdovsko društvo“ pa pospešujeta materijelne interese kranjskih učiteljev; zato kaže, da bi se eno kakor drugo društvo preosnovalo v zadrugo, ali kar bi še bolje bilo, da bi se obe društvi združili v zadrugo s kakoršnim-koli primernim imenom, n. pr. „Slovenski učiteljski dom.“

V tem slučaju bi se n. pr. premoženje „Vdovskega učiteljskega društva“ vložilo kot delež ali kot hranilna vloga v novo zadrugo, na ta način, kakor se denar pod imenom deležev ali vlog vlaga pri hranilnicah in posojilnicah, ki so zadruge v smislu prej omenjene postave (9. mal. travna 1873.), tiste postave, na katero bi se tudi ta nova učiteljska zadruga opirala. Enako bi pa tudi „učiteljski konvikt“ pri novi zadrugi vložil svoje novce; udje enega kakor družega društva pa bi z združitvijo vred pristopili k novi zadrugi, katera bi prevzela dolžnosti obeh sedanjih navedenih učitelj-skih društev, in katera bi te dolžnosti izvrševala dokaj ložje, kakor pa sedaj obe

posamično. Nova zadruga bi že potem sklepala o tem, kaj je storiti z velikim imetjem, ki ga bode imela. Ona bi lahko svoje novce naložene imela v papirjih ali v hranilnicah; lahko bi jih pa tudi posojevala učiteljem — zadružnikom; lahko bi si pa tudi sezidala ali kupila svoj „učiteljski dom“, dom za vdove, sirote itd. Mogoče je pa tudi, da bi nova „zadruga“, ki bode kaj krepka, zlasti če se ustanovi zadruga z neomejeno zavezo, prevzela vse navedene naloge, t. j. da bi vse to storila, kar je že zdaj „Vdovsko učiteljsko društvo“ zavezano, in pa da bi postavilo si „Učiteljski dom“, ter dajalo v njem zavetje sirotam. Vrh tega bi zadruga lahko bila vsem slovenskim učiteljem hranilnica in posojilnica; potem se jim ne bi bilo treba zanimati za kakošno nemško „Selbsthilfe“.

Ivan Lapajne.

Dostavek uredništva: Veseli nas, da ste se s takim veseljem poprijeli našega nasveta. Prav bi bilo, ako to zelo važno vprašanje na prihodnjem občnem zboru „vdovskega učiteljskega društva“, ki bode v četrtek, dné 19. t. m., bolj natančno pojasnite. Na ta način so združili tudi hrvatski učitelji svoj „konvikt“ in tamošnje „vdovsko društvo“, koje ima 38000 gld. glavnice in „konvikt“ pa okoli 3000 gld. Istina je, da smo slovenski učitelji še dokaj zadej za drugimi slovanskimi učitelji in istina je tudi, da kaj posebnega tudi ne bomo izumili, česar bi že drugi slovanski učitelji ne poskusili, zato bi bilo zelo pametno, če mi svoje slovanske tovariše posnemamo ter ustanovimo zgoraj nasvetovano „zadrugo“. Kako uspešno delujejo take „zadruge“ v tem se je prepričal naš urednik v letošnjih počitnicah v Zagrebu in v Pragi, zato bomo ustanovitev take „zadruge“ tudi z vsemi močmi podpirali.

Iz radovljiskega okraja. Že lansko leto sprožila se je misel, ranjkemu veleza-sluznemu nadučitelju M. Kovšci postaviti dostojen spominek v šolskem poslopju v Kropi. Misel dobila je takoj rodovita tla in učiteljsko društvo za okraj Radovljica preskrbelo je potrebno dovoljenje za vzdavo spominske plošče pri kropovškem krajnem šolskem svetu, ter naročilo ploščo pri g. Vurniku v Radovljici. Odkritje plošče vršilo se je prav slovesno⁴ po programu naznanjenem v „Učit. Tov.“ in sicer v dan 31. mal. srpana t. l. Ker je bilo isti dan tudi uradno okrajno učiteljsko zborovanje za okraj Radovljica, razume se, da so bili, razun treh, kateri so se opravičili, vsi učitelji in učiteljice tega okraja pri slavnosti navzoči. Zastopani pa so bili tudi drugi okraji, vzlasti kranjski. Povsod pa še ni bil šolski pouk dokončan in marsikateri se ni mogel udeležiti. Gostje dohajali so že zjutraj za rano, kakor jih je ravno vlak dovedel. Pri prvi hiši v trgu bil je postavljen dostojen slavalok z napisom „Bog čuvaj vaš prihod“. Ko se gostje nekoliko okrepčajo, gredó na slavnostni prostor, kjer je že zbrana šolska mladina s krasno šolsko zastavo. Trg, kakor tudi šolsko poslopje okrašen je s cesarskimi in narodnimi zastavami. Ob poldeveti uri šel je slavnostni spreved proti župni cerkvi, na čelu šolska mladina, gasilno društvo, gosti, krajni šolski svet, občinski odbor, sorodniki in domačini. Mašo je daroval g. župnik Fr. Hoenigmann. Po maši pa so pevci zapeli na grobu rajnkega „Blagor mu“. Na to so vsi krenili k šolskemu poslopju. Okrajni šolski nadzornik profesor Fr. Levec je opisal v slavnostnem govoru pokojnikovo življenje. Omenil je, da pokojnik ni bil ne pesnik ne pisatelj, a bil je popolen mož, in zasluži, da se mu postavi spomenik v šolskem poslopju. Spoznal ga je prvič pred devetimi leti, ter uvidel, da je mož na pravem mestu, kremenitega značaja, neupogljiv, natanko spolnjujoč svoje dolžnosti, a ne samo to, delal je tudi za občino, pisaril pozno v noč in ugled učiteljstva širil. Bil je pravi vzor slovenskega učitelja. Doma Podvelbom na Notranjskem navzel se je že v zgodnji mladosti ljubezni za svoj rod, deloval v ožjem krogu vedno v prospeh in izobrazbo naroda. Ustanovil je bralno in pevsko društvo. Odgojil je v trgu trojni šolski rod in marsikaterega dovedel do boljšega kruha. Ker je bil mož zaslužen, postavimo mu pomnik, toda ne samo na mrtvi steni temuč bolj v naših srcih, da ga posnemamo v vsem njegovem delovanju.

Nato se je plošča odgrnila. Široka je blizu meter in primerno visoka ter nosi napis: „Svojemu mnogoletnemu predsedniku, vzornemu nadučitelju Marku Kovšci, * 25. sušca 1838. Podvelhom † 24. svečana 1894. v Kropi postavilo hvaležno učiteljsko društvo v Radovljici, 31. julija 1895“. Nad ploščo pa je iz belega mramorja izklesana doprsna podoba rajnkega. Vsa čast g. Vurniku iz Radovljice, ki je delo tako ukusno izvršil. V tem ko se je plošča odgrnila, so pokali topiči. — Pol ure pozneje bilo je uradno zborovanje, pri katerem se je predstavil novoimenovani g. c. kr. okrajni šolski nadzornik And. Žumer, ob enem pa tudi poslovil dosedanji g. c. kr. okr. šolski nadzornik profesor Fr. Levec. Gotovo ga bo vsak izmed učiteljev ohranil v hvaležnem spominu. Na to nam je g. Lj. Stiasny prav zanimivo poročal: „Kako bi se zboljšalo šolsko obiskovanje.“ Ker je obljubil, da priobči svoj referat v „Učit. Tovarišu“, zato ne govorim dalje o njem. Važna točka dnevnega reda je bila tudi volitev dveh zastopnikov v c. kr. okrajni šolski svet. Izvoljena sta bila gg. Grčar in Stiasny, oba vrla in značajna moža. Ko se nam je še izplačala zelo nizka potnina — tako nizka, kakor sploh v nobenem okraji ne — je zatvoril g. predsednik konferencijo s trikratnim „Slava“ na cesarja in vsi skupaj smo navdušeno zapeli cesarsko pesem. Skupen obed z običajnimi napitnicami in pokanjem topičev bil je v gostilni pri J. Jalenu. Prehitro je prišel čas odhoda in razšli smo se vsak na svoj dom in počitnice.

Vestnik.

Osobne vesti. G. Martin Humek, učitelj v Radečah, je imenovan nadučiteljem na dvorazrednici v Bohinjski Bistrici. Gdč. Ivanka Furlan, učiteljica v Senožečah, je dobila II. mesto na dvorazredni dekliški šoli v Tržiču. Učiteljem-voditeljem na jednorazrednici v Banjiloki je imenovan pomožni učitelj v Hrušici g. Tomo Jelenc. Učiteljica Ivana Tominc na Vrhniki je stopila v pokoj. G. Alojzij Sachs, učitelj v Vipavi, je dobil učiteljsko službo v prisilni delavnici v Ljubljani.

Knjižnice za mladino je izišel 8. snopič ter obsega „Antona, Martina Slomškega spise, zbrani za mladino.“ I. Pesmi. 1. Snopič za srednjo stopnjo. Zbral in uredil dr. Janko Bezjak. Kakor vsi drugi, tako je gotovo tudi ta zvezek dobrodošel naši mladini, zato od dna srca želimo, da bi se razširila „Knjižnica za mladino“ povsodi, kjer se čuje slovenska govorica.

Ljubljanski mestni zbor je dovolil trem mestnim učiteljem (gg. J. Dimniku, E. Ganglnu in Fr. Šifrarju) po 50 gld. podpore za pot v Prago, da si ogledajo narodopisno razstavo — osobito šolsko razstavo; dva mestna učitelja sta šla pa na svoje stroške v Prago; gotovo je to lep dokaz, da se mestno učiteljstvo zelo zanima za razvoj ljudskega šolstva.

Prvi pokrovitelj „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ je postal g. Jožef Traven, učitelj v Naklem na Gorenjskem ter daroval društvu v smislu § 6. društvenih pravil **dvestoto K**. Živel vrli tovariš! Bog mu povrni stotero, društvu pa nakloni še mnogo tacihi mož!

Darovi „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta“: Gospica Marija Lončar je nabrala pri novi maši č. g. M. Škrjanca **4 K** in gdč. Ana Sedlak pri novi maši č. g. A. Kluna **12 K**; g. Ivan Pokorn **2 K**; za Praprotnikov spomenik: g. nadučitelj Fr. Papler **2 K** in g. učitelj Ivan Pokorn **2 K**.

Občni zbor „Društva v pomoč učiteljem in njihovim vdovam na Kranjskem“ bode dne 19. kimovca t. l. dopoldne ob 9. uri v II. mestni deški šoli na Cojzovi cesti. Ob 8. uri sv. maša pri sv. Jakobu. „**Narodne Šole**“ občni zbor bode dne 18. t. m. ob 6. uri zvečer v II. mestni šoli na Cojzovi cesti.

Vabilo na XXX. občni zbor „Slovenske Matice“ v četrtek dne 26. kimovca ob 1/25. uri popoldne v mestni dvorani. (Pri tej priliki izražamo željo slovenskega učiteljstva, da bi se namesto A. Praprotnika postavil kandidatom za odbor M. Sl. zopet ljudski učitelj. Mislimo, da je ta želja slovenskega učiteljstva popolnoma opravičena, ne le zaradi stanu samega, ampak tudi zaradi števila učiteljev-matičarjev. *Uredn.*)

Rojstni dan našega presvetlega cesarja se je tudi letos po vsej Avstriji praznoval s tistim pristrčnim in udanim veseljem, kakoršno navdaja slehernega zvestega Avstrijca nasproti tako ljudomilemu in dobremu vladarju, kakor je baš Franc Josip I., kojega naj dobri Bog ohrani na čelu naši državi še mnogo mnogo let!

Vabilo slovenskim skladateljem! V pospešitev in povzdigo slovenskega petja in slovenske glasbe razpisuje podpisani odbor v smislu § 24. društvenih pravil 2 častni darili, vsako po 80 K, jedno za najboljši moški —, drugo za najboljši mešani zbor, ter se obrača do vseh slovenskih skladateljev, prijazno jih proséč, da se temu vabilu številno in častno odzovejo in svoje skladbe — ime v posebnem zapečatenem listu — vsaj do 31. vinotoka 1895. l. podpisanemu odboru poslati blagovolé.

V Ptuiju, dné 25. vel. srpaua 1895.

Odbor „Slov. pevskega društva.“

Cene muzikalije! Preostalo mi je nekaj iztisov: „Skladeb † Avgusta Armina Lebana, III. zv., kateri je prej stal 40 kr. Zdaj dajem te iztise po 20 kr. Po pošti 5 kr. več. Isto takó imam še nekaj iztisov: „Pobožnih vzdihov, latinske máše za mešan zbor, uglasbil † Avg. Ar. Leban“ (27 strani). Prvotna cena je bila 1 gld., zdaj le 30 kr., po pošti 5 kr. več. Ker je zaloga čisto nezatna, naj se vsak požuri, kdor bi rad imel ti dve muzikalni deli!

V Begunjah nad Cerknico, 20. vel. srpaua 1895.

Janko Leban.

Logaškega okrajnega učiteljskega društva odbor ima dné 26. t. m. ob 3. uri popoludne na Rakeku sejo. Udje društva dobro došli.

Ročni zapisnik z imenikom c. kr. šol. oblastnij in učiteljskih društev na Kranjskem 1895/96 (drugo leto) izšel je ravnokar. Sestavil ga je kakor lansko leto učitelj J. Primožič, založil pa R. Šeber v Postojini. Priporočamo ga čé. gg. tovarišem in tovarišicam v nakup. Obširneje poročamo v naslednji številki.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 412

m. š. sv. Na I. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani je **stalno** popolniti novoustanovljeno deveto učno mesto s službenimi prijemki III. plačilne vrste.

Prosilci za to službo naj vložé svoje prošnje **do 25. t. m.** uradnim potom pri podpisnem šolskem oblastvu.

C. kr. mestni šolski svét v Ljubljani, dné 10. kimovca 1895.

Predsednik: Grasselli m. p.

Št. 1303

o. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Veliki Dolini je stalno ali začasno popolniti tretje učno mesto z letno plačo 450 gld.

Pravilno opremljene prošnje za to službo naj se zakonitim potom semkaj vlagajo do 1. vinotoka 1895.

C. kr. okrajni šolski svét v Krškem, dné 8. kimovca 1895.

Št. 815

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli na Branskem Kalu je popolniti službo učitelja in voditelja z letno plačo 450 gld. opravnino 30 gld. in prostim stanovanjem.

Prosilci za to službo naj svoje pravilno obložene prošnje zakonitim potom semkaj vlagajo do 1. vinotoka 1895.

C. kr. okrajni šolski svét v Krškem, dné 5. kimovca 1895.

Št. 1254

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Velikem Trnu pri Krškem je popolniti službo učitelja in voditelja z letno plačo 450 gld., opravnino 30 gld. in stanarino 80 gld.

Pravilno opremljene prošnje za to službo naj se zakonitim potom semkaj vlagajo do 1. kimovca 1895.

C. kr. okrajni šolski svét v Krškem, dné 8. kimovca 1895.

Št. 1185

o. šol. sv. Na jednorazrednici v Robu je popolniti mesto učitelja s prijemki III. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Prošnje do 30. kimovca.

C. kr. okrajni šolski svét v Kočevji, dné 12. kimovca 1895.

Št. 1220

o. šol. sv. Na dvorazredni ljudski šoli v Boštanji je stalno ali začasno popolniti drugo učno mesto s 450 gld. letne plače.

Pravilno opremljene prošnje naj se zakonitim potom semkaj vlagajo do 20. kimovca 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 23. vel. srpana 1895.

Št. 1296

o. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Leskovci je začasno oddati učiteljsko službo za novi paralelni razred.

Pravilno opremljene prošnje je zakonitim potom semkaj vlagati do 1. vinotoka 1896.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 7. kimovca 1895.

Št. 1134

o. šol. sv. Na trirazrednici v Srednji Vasi se razpisuje v stalno nameščenje služba nadučiteljice s prijemki II. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Prošnje do 20. kimovca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji, dne 4. kimovca 1895.

Št. 1165

o. šol. sv. Na dekliški štirirazrednici v Kočevji se razpisuje v stalno nameščenje služba nadučiteljice s prijemki III. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Prošnje do 13. vinotoka t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji, dne 7. kimovca 1895.

Št. 1062

o. šol. sv. Na trirazrednici v Knežaku se razpisuje v stalno, oziroma začasno nameščenje 3. učno mesto s prijemki IV. plačilnega razreda.

Prošnje do 24. kimovca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 9. kimovca 1895.

Št. 610

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Dolih je stalno ali začasno popolniti službo učitelja in voditelja z letno plačo 450 gld., opravilnino 30 gld., in prostim stanovanjem.

Prosilci za to službo naj svoje pravilno opremljene prošnje predpisanim potom semkaj vlagajo do 1. vinotoka 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 9. kimovca 1895.

Št. 570

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Prežganji je stalno ali začasno namestiti službo učitelja in voditelja z letno plačo 450 gld. opravilnino 30 gld. in prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje za to službo je zakonitim potom semkaj vlagati do 28. kimovca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 30. vel. srpana 1895.

Listnica uredništva: Zaradi tesnega prostora sino morali več dopisov odložiti na prihodnje številke; prosimo potrpljenja; polagoma pride vse na vrsto.

 Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1 naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: **Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.**

Tisek **R. Milčeve** tiskarne v Ljubljani.